

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ім. Івана Боберського

Кафедра теорії спорту та фізичної культури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ

з видів адаптивного спорту (за нозологіями)

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 01 Освіта
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність: 017 Фізична культура і спорт
(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення: факультет фізичної культури і спорту та факультет
післядипломної та заочної освіти
(назва інституту, факультету, відділення)

рівень вищої освіти: Магістр

Робоча програма Практикуму з видів адаптивного спорту (за нозологіями)
для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за
спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

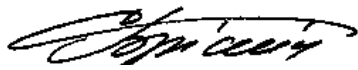
IX-X с. (денна форма навчання), XI-XII с. (заочна форма навчання)

Розробник: к.фіз.вих., доц. Нерода Н.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії спорту та фізичної
культури

Протокол від “19” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри теорії спорту та фізичної культури

(підпис)

(Бріскін Ю.А.)

(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні Ради факультету фізичної культури і
спорту

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні Ради факультету ПЗО

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 12	<u>01 Освіта</u> галузь знань	Дисципліна за вибором	
Модулів – 7	Спеціальність (професійне спрямування): <u>017 Фізична культура і спорт</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 7		5-6-й	6-7-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 360		IX-X -й	XI-XII -й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 практика – 4 самостійної роботи студента – 3	Рівень вищої освіти: магістр	Лекції	
		24 год.	20 год.
		Практичні, семінарські	
		46 год.	12 год.
		Практика	
		96 год.	26 год.
		Самостійна робота	
		194 год.	302 год.
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: залік/іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 166 /194

для заочної форми навчання – 58/302

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями)» є формування у майбутніх фахівців в галузі фізичної культури і спорту фундаментальних знань, вмінь та навичок стосовно організації тренувань та проведення змагань серед осіб з інвалідністю різних нозологій.

2.2. Основними завданнями навчальної дисципліни «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями)» є:

- ознайомлення з особливостями видів адаптивного спорту;
- вивчення особливостей побудови тренувального процесу та специфіку організації спортивних заходів для осіб з інвалідністю;
- формування знань щодо вимог до спортивних споруд, особливостей обладнання та інвентарю, який використовується в тренувальному та змагальному процесі осіб з інвалідністю різних нозологій;
- ознайомлення з організаційними та нормативно-правовими засадами діяльності спортивних організацій осіб з інвалідністю.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні оволодіти запланованими компетентностями та програмними результатами навчання.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні компетентності:

СК2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту.

СК5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

СК10. Здатність організовувати рухову активність, тренувальний процес та систему змагань з адаптивного спорту та спорту ветеранів війни.

СК13. Здатність до пристосування професійної діяльності до потреб адаптивного спорту та спорту ветеранів війни.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.

ПРН 2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН 4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 6. Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН 8. Організувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.

ПРН 10. Організувати рухову активність, тренувальний процес та змагання серед спортсменів з інвалідністю та серед ветеранів війни на різних кваліфікаційних рівнях.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 360 годин / 12 кредитів ECTS.

2.4. Навчальна дисципліна «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями)» взаємопов'язана з такими навчальними дисциплінами ОПП як: «Адаптивний спорт та спорт ветеранів війни» «Сучасні соціальні практики спорту», «Фізкультурно-спортивна реабілітація ветеранів війни», «Система підготовки спортсменів», «Деонтологія професійної діяльності в АС та СВВ».

3. Програма навчальної дисципліни МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика адаптивного спорту

Тема 1. «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями)» у системі освіти фахівця спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Мета та завдання навчальної дисципліни, її зв'язок з іншими дисциплінами освітньо-професійної програми. Загальна характеристика адаптивного спорту. Термін «нозологія». Класифікація осіб з інвалідністю в залежності від ураження. Характеристика та особливості змагальної діяльності видів спорту для осіб з інвалідністю (стрільба з лука, плавання, легка атлетика, бочка, футбол, настільний теніс, фехтування та інш.)

Тема 2. Прикладні аспекти діяльності управлінських структур в сфері адаптивного спорту

Керівні організації адаптивного спорту за нозологіями в Україні та в світі. Міжнародний паралімпійський комітет – керівний орган паралімпійського руху. Діяльність Міжнародного комітету спорту глухих. Зміст діяльності Міжнародної організації Спеціальних Олімпіад. Національний комітет спорту для осіб з інвалідністю України. Діяльність Львівського центру фізичної культури і спорту для осіб з інвалідністю "Інваспорт". Організації, відповідальні за управління розвитком і функціонуванням спорту ветеранів війни.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2. Практика діяльності спортивних організацій осіб з інвалідністю

МОДУЛЬ 3

Змістовий модуль 3. Особливості підготовки спортсменів з інвалідністю

Тема 3. Особливості підготовки спортсменів з порушеннями опорно-рухового апарату.

Порушення опорно-рухового апарату - характеристика нозології. Корекційно-реабілітаційна програма як етап попередньої базової підготовки

спортсменів з інвалідністю. Рекомендовані види спорту корекційно-реабілітаційної програми. Контроль фізичної підготовленості в корекційно-реабілітаційній програмі. Специфічні засоби та методи спортивної підготовки осіб з порушеннями опорно-рухового апарату. Тренажери та спеціалізоване обладнання в тренувальному процесі осіб з порушеннями опорно-рухового апарату.

Тема 4. Основи техніки використання крісла колісного в спортивній діяльності

Еволюція крісла колісного. Техніка та способи переміщення осіб, що користуються кріслом колісним. Види крісла колісного, що використовуються в різних спортивних дисциплінах.

Тема 5. Особливості підготовки спортсменів з порушеннями зору.

Нозологічні особливості підготовки спортсменів з порушеннями зору. Основні завдання підготовки спортсменів з порушеннями зору. Використання альтернативних методів навчання та тренування в процесі підготовки осіб з порушеннями зору. Види спорту, що рекомендовані для спортсменів з порушеннями зору.

Тема 6. Особливості підготовки спортсменів з порушеннями слуху

Загальна характеристика нозології. Види спорту, що рекомендовані для спортсменів з порушеннями слуху.

Тема 7. Особливості тренувального процесу та змагальної діяльності осіб з відхиленням розумового розвитку

Психофізіологічні особливості осіб з відхиленнями розумового розвитку. Роль тренера та найближчого оточення в формуванні та збереженні мотивації осіб з відхиленнями розумового розвитку до занять спортом. Методичні положення проведення тренувальних занять для осіб з відхиленнями розумового розвитку. Структура та зміст підготовки спортсменів з відхиленнями розумового розвитку.

МОДУЛЬ 4

Змістовий модуль 4. Опорні точки навчання техніки керування кріслом колісним та переміщення осіб з інвалідністю з використанням крісла колісного.

МОДУЛЬ 5

Змістовий модуль 5. Особливості організації та проведення змагань з видів спорту серед осіб з інвалідністю.

Тема 8. Принципи формування команд та стартових груп в адаптивному спорті.

Класифікація в адаптивному спорті. Функціональні класифікації спортсменів з порушеннями опорно-рухового апарату та порушеннями зору в різних видах спорту. Особливості розподілу атлетів Спеціальних Олімпіад на стартові групи.

Тема 9. Принципи формування команд та стартових груп в спорті ветеранів війни.

Система категоризації (класифікації) в Іграх Нескорених. Класифікація спортсменів в інших змаганнях спорту ветеранів війни.

Тема 10. Специфічність вимог до організації змагань для осіб з інвалідністю.

Вимоги до облаштування спортивних споруд та місць проведення змагань для осіб з інвалідністю. Особливості супроводу спортсменів з інвалідністю. Спеціальне обладнання, що використовується спортсменами з інвалідністю в змагальній діяльності. Характеристика протезів, крісел колісних, засобів безпеки та орієнтування. Особливості змагальної діяльності спортсменів з порушенням зору. Вимоги до проведення змагань серед осіб з порушенням слуху. Класифікація змагань для осіб відхиленнями розумового розвитку. Процедура «дивізіонування» та «правило 15%» в Спеціальних Олімпіадах. Правила та основи суддівства з видів адаптивного спорту (за нозологіями). Основні документи, що регулюють проведення змагань.

МОДУЛЬ 6

Змістовий модуль 6. Практика організації та проведення тренувальних занять із спортсменами різних нозологій та видів спорту.

МОДУЛЬ 7

Змістовий модуль 7. Практика організація та проведення змагань для осіб з інвалідністю

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с	п	лаб	с.р		л	с	п	лаб	с.р.	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика адаптивного спорту													
Тема 1. «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями)» у системі освіти фахівця спеціальності 017 Фізична культура і спорт	12	4	2			6	14	2	2				10
Тема 2. Прикладні аспекти діяльності управлінських структур в сфері адаптивного спорту	10	2	2			6	22	2					20
Разом за змістовим модулем 1	22	6	4			12	36	4	2				30
Модуль 2 (змістовий модуль 2)													
Практика діяльності спортивних організацій осіб з інвалідністю	48			22		26	26			6			20
Модуль 3													

Змістовий модуль 3. Особливості підготовки спортсменів з інвалідністю												
Тема 3. Особливості підготовки спортсменів порушеннями опорно-рухового апарату.	3	16	2	4			10	14	2	2		10
Тема 4. Основи техніки використання крісла колісного в спортивній діяльності		10	2	2			6	22	2			20
Тема 5. Особливості підготовки спортсменів з порушенням зору.		10	2	2			6	22	2			20
Тема 6. Особливості підготовки спортсменів з порушеннями слуху		10	2	2			6	22	2			20
Тема 7. Особливості тренувального процесу та змагальної діяльності осіб з відхиленням розумового розвитку		16	2	4			10	14	2	2		10
Разом за змістовим модулем 3		58	10	14			34	94	10	4		80
Модуль 4 (змістовий модуль 4)												
Опорні точки навчання техніки керування кріслом колісним та переміщення осіб з інвалідністю з використанням крісла колісного.		48			22		26	24			4	20
Усього годин МОДУЛЬ 1-4 (I семестр)		180	16	18	44	-	102	180	14	6	14	150
Модуль 5												
Змістовий модуль 5. Особливості організації та проведення змагань з видів спорту серед осіб з інвалідністю												
Тема 8. Принципи формування команд та стартових груп в адаптивному спорті		18	2	8			8	14	2	2		10
Тема 9. Принципи формування команд та стартових груп в спорті ветеранів війни.		16	2	6			8	14	2	2		10
Тема 10. Специфічність вимог		34	4	14			16	14	2	2		10

до організації змагань для осіб з інвалідністю.													
Разом за змістовим модулем 3	68	8	28			32	42	6	6				30
Модуль 6 (змістовий модуль 6)													
Практика організації та проведення тренувальних занять зі спортсменами різних нозологій та видів спорту.	60			28		32	68			8			60
Модуль 7 (змістовий модуль 7)													
Практика організація та проведення змагань для осіб з інвалідністю	52			24		28	70			8			62
Усього годин МОДУЛЬ 5-7 (II семестр)	180	8	28	52									
Усього годин	360	24	46	96	-	194	360	20	12	26	-	302	

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1			
1	Тема 1. «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями)» у системі освіти фахівця спеціальності 017 Фізична культура і спорт	2	2
2	Тема 2. Прикладні аспекти діяльності управлінських структур в сфері адаптивного спорту	2	-
3	Тема 3. Особливості підготовки спортсменів з порушеннями опорно-рухового апарату.	4	2
4	Тема 4. Основи техніки використання крісла колісного в спортивній діяльності	2	-
5	Тема 5. Особливості підготовки спортсменів з порушенням зору.	2	-
6	Тема 6. Особливості підготовки спортсменів з порушеннями слуху	2	-
7	Тема 7. Особливості тренувального процесу та змагальної діяльності осіб з відхиленням розумового розвитку	4	2
Модуль 5			
8	Тема 8. Принципи формування команд та стартових груп в адаптивному спорті.	8	2
9.	Тема 9. Принципи формування команд та стартових	6	4

	груп в спорті ветеранів війни.		
10.	Тема 10. Специфічність вимог до організації змагань для осіб з інвалідністю.	14	2
	Разом	46	12

6. Практика

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Практика діяльності спортивних організацій осіб з інвалідністю	22	6
2	Опорні точки навчання техніки керування кріслом колісним та переміщення осіб з інвалідністю з використанням крісла колісного.	22	4
3	Практика організації та проведення тренувальних занять зі спортсменами різних нозологій та видів спорту.	28	8
4	Практика організації та проведення змагань для осіб з інвалідністю	24	8
	Разом	96	26

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями)» у системі освіти фахівця спеціальності 017 Фізична культура і спорт». Конспекти самопідготовки	6	10
2	Тема 2. «Прикладні аспекти діяльності управлінських структур в сфері адаптивного спорту». Конспекти самопідготовки. Аналітична робота «Порівняльний аналіз організаційної структури керівних організацій адаптивного спорту»	6	20
3	«Практика діяльності спортивних організацій осіб з інвалідністю». Запис в щоденник практики	26	20
4	Тема 3. «Особливості підготовки спортсменів з порушеннями опорно-рухового апарату». Конспекти самопідготовки	10	10
5	Тема 4. «Основи техніки використання крісла колісного в спортивній діяльності». Конспекти самопідготовки. Творча робота «Алгоритм навчання техніки переміщень спортсмена на кріслі колісному»	6	20
6	Тема 5. «Особливості підготовки спортсменів з порушенням зору». Конспекти самопідготовки	6	20
7	Тема 6. «Особливості підготовки спортсменів з порушеннями слуху». Конспекти самопідготовки	6	20

8	Тема 7. Особливості тренувального процесу та змагальної діяльності осіб з відхиленням розумового розвитку». Конспекти самопідготовки. Творча робота (презентація) за темою «Комплекс вправ вибіркової спрямованості для спортсменів з інвалідністю (за нозологіями)»	10	10
9	«Опорні точки навчання техніки керування кріслом колісним та переміщення осіб з інвалідністю з використанням крісла колісного». Запис в щоденник практики	26	20
10	Тема 8. Принципи формування команд та стартових груп в адаптивному спорті.	8	10
11	Тема 9. Принципи формування команд та стартових груп в спорті ветеранів війни.	8	10
12	Тема 10. Специфічність вимог до організації змагань для осіб з інвалідністю.	16	10
13	Практика організації та проведення тренувальних занять зі спортсменами різних нозологій та видів спорту.	32	60
14	Практика організації та проведення змагань для осіб з інвалідністю	28	62
	Разом	194	302

8. Індивідуальні завдання

(для студентів, які навчаються за індивідуальним планом-графіком)

- Матеріали самопідготовки;
- аналітична робота «Порівняльний аналіз організаційної структури керівних організацій адаптивного спорту»;
- творча робота «Алгоритм навчання техніки переміщень спортсмена на кріслі колісному»;
- творча робота (презентація) за темою «Комплекс вправ вибіркової спрямованості для спортсменів з інвалідністю (за нозологіями)»;
- аналітична робота «Приклади функціональних класифікацій в паралімпійському спорті»;
- творча робота (презентація) за темою «Планування змагань з виду спорту для осіб з інвалідністю з врахуванням нозології спортсменів»;
- творча робота (презентація) «Організація та проведення комплексних (кілька видів спорту) змагань з видів спорту (за нозологіями)»

9. Методи навчання

1. Самостійна робота студентів:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, тощо);
- виконання аналітичних та творчих робіт;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки;
- підготовка до усіх видів контролю.

2. Словесні методи: лекція, обговорення, бесіда.
3. Наочні методи: демонстрація слайдів, фільмів.

10. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування на семінарах (відповіді, участь у дискусії), виконання завдань до семінарських занять.
2. Перевірка завдань для самостійної роботи.
3. Перевірка матеріалів самопідготовки.
4. Виконання завдань практики.

Підсумковий контроль – залік (IX семестр – денна форма; XI семестр – заочна форма навчання); іспит (X семестр – денна форма; XII семестр – заочна форма навчання).

Залікові вимоги

1. Оцінювання здійснюється за поточною успішністю:
2. Відвідування лекційних та семінарських занять.
3. Відвідування практичних занять.
4. Аналітична робота «Порівняльний аналіз організаційної структури керівних організацій адаптивного спорту»
5. Творча робота «Алгоритм навчання техніки переміщень спортсмена на кріслі колісному».
6. Творча робота (презентація) за темою «Комплекс вправ вибіркової спрямованості для спортсменів з інвалідністю (за нозологіями)»
7. Додатково (для студентів, які не набрали достатньої кількості балів): конспекти самопідготовки;
8. Співбесіда (за змістом тем 1-7).

Екзаменаційні вимоги

1. Загальна характеристика адаптивного спорту.
2. Термін «нозологія».
3. Класифікація осіб з інвалідністю в залежності від ураження.
4. Міжнародний паралімпійський комітет: основи діяльності.
5. Діяльність Міжнародного комітету спорту глухих.
6. Зміст діяльності Міжнародної організації Спеціальних Олімпіад.
7. Національний комітет спорту для осіб з інвалідністю України.
8. Діяльність Львівського центру фізичної культури і спорту для осіб з інвалідністю "Інваспорт".
9. Організації, відповідальні за управління розвитком і функціонування спорту ветеранів війни.
- 10.Порушення опорно-рухового апарату - характеристика нозології.
- 11.Корекційно-реабілітаційна програма як етап попередньої базової підготовки спортсменів з інвалідністю.
- 12.Рекомендовані види спорту корекційно-реабілітаційної програми.

- 13.Контроль фізичної підготовленості в корекційно-реабілітаційній програмі.
- 14.Специфічні засоби та методи спортивної підготовки осіб з порушеннями опорно-рухового апарату.
- 15.Тренажери та спеціалізоване обладнання в тренувальному процесі осіб з порушеннями опорно-рухового апарату.
- 16.Еволюція крісла колісного.
- 17.Техніка та способи переміщення осіб, що користуються кріслом колісним.
- 18.Види крісла колісного, що використовуються в різних спортивних дисциплінах.
- 19.Нозологічні особливості підготовки спортсменів з порушеннями зору.
- 20.Основні завдання підготовки спортсменів з порушеннями зору.
- 21.Використання альтернативних методів навчання та тренування в процесі підготовки осіб з порушеннями зору.
- 22.Види спорту, що рекомендовані для спортсменів з порушеннями зору.
- 23.Порушення слуху - загальна характеристика нозології.
- 24.Види спорту, що рекомендовані для спортсменів з порушеннями слуху.
- 25.Психофізіологічні особливості осіб з відхиленнями розумового розвитку.
- 26.Роль тренера та найближчого оточення в формуванні та збереженні мотивації осіб з відхиленнями розумового розвитку до занять спортом.
- 27.Методичні положення проведення тренувальних занять для осіб з відхиленнями розумового розвитку.
- 28.Структура та зміст підготовки спортсменів з відхиленнями розумового розвитку.
- 29.Класифікація в адаптивному спорті.
- 30.Функціональні класифікації спортсменів з порушеннями опорно-рухового апарату та порушеннями зору в різних видах спорту.
- 31.Особливості розподілу атлетів Спеціальних Олімпіад на стартові групи.
- 32.Система категоризації (класифікації) в Іграх Нескорених.
- 33.Класифікація спортсменів в інших змаганнях спорту ветеранів війни.
- 34.Вимоги до облаштування спортивних споруд та місць проведення змагань для осіб з інвалідністю.
- 35.Особливості супроводу спортсменів з інвалідністю.
- 36.Спеціальне обладнання, що використовується спортсменами з інвалідністю в змагальній діяльності.
- 37.Характеристика протезів, крісел колісних, засобів безпеки та орієнтування.
- 38.Особливості змагальної діяльності спортсменів з порушенням зору.
- 39.Вимоги до проведення змагань серед осіб з порушенням слуху.
- 40.Класифікація змагань для осіб відхиленнями розумового розвитку.
- 41.Процедура «дивізіонування» та «правило 15%» в Спеціальних Олімпіадах.
- 42.Основні документи, що регулюють проведення змагань.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1-4 (залік)

Форма навчання	Завдання	К-сть балів, мах	Загальна к-сть балів	
			Обов'язково	мах
Денна форма	Аналітична робота «Порівняльний аналіз організаційної структури керівних організацій адаптивного спорту»	10	61	100
	Творча робота «Алгоритм навчання техніки переміщень спортсмена на кріслі колісному»	14		
	Творча робота (презентація) за темою «Комплекс вправ вибіркової спрямованості для спортсменів з інвалідністю (за нозологіями)»	14		
	Активне навчання (відповіді, участь у дискусії, виконання завдань до семінарських занять).	18		
	Відвідування практичних занять	44		
	<i>Конспекти самопідготовки (обов'язково виконується у разі відсутності студента на заняттях)</i>	18		
	Залік		100	

Форма навчання	Завдання	К-сть балів, мах	Загальна к-сть балів	
			Обов'язково	мах
Заочна форма	Аналітична робота «Порівняльний аналіз організаційної структури керівних організацій адаптивного спорту»	11	61	100
	Творча робота «Алгоритм навчання техніки переміщень спортсмена на кріслі колісному»	12		
	Творча робота (презентація) за темою «Комплекс вправ вибіркової спрямованості для спортсменів з інвалідністю (за нозологіями)»	12		
	Активне навчання (відповіді, участь у дискусії, виконання завдань до семінарських занять).	12		
	Відвідування практичних занять	25		
	Конспекти самопідготовки (теми 1-7)	28		
	Залік		100	

Модуль 5-7 (іспит)

Форма навчання	Завдання	К-сть балів, мах	Загальна к-сть балів	
			Обов'язково	мах
Денна форма	Аналітична робота «Приклади функціональних класифікацій в паралімпійському спорті».	2	18	50
	Творча робота (презентація) за темою «Планування змагань з виду спорту для осіб з інвалідністю з врахуванням	4		

нозології спортсменів».		
Творча робота (презентація) «Організація та проведення комплексних (кілька видів спорту) змагань з видів спорту (за нозологіями)»	4	
Активне навчання (відповіді, участь у дискусії, виконання завдань до семінарських занять).	14	
Відвідування практичних занять	26	
Конспекти самопідготовки (обов'язково виконується у разі відсутності студента на заняттях)	14	
Іспит	50	100

Модуль 5-7 (іспит)

Форма навчання	Завдання	К-сть балів, мах	Загальна к-сть балів	
			Обов'язково	мах
Заочна форма	Аналітична робота «Приклади функціональних класифікацій в паралімпійському спорті».	10	18	50
	Творча робота (презентація) за темою «Планування змагань з виду спорту для осіб з інвалідністю з врахуванням нозології спортсменів».	10		
	Творча робота (презентація) «Організація та проведення комплексних (кілька видів спорту) змагань з видів спорту (за нозологіями)»	10		
	Активне навчання (відповіді, участь у дискусії, виконання завдань до семінарських занять).	6		
	Відвідування практичних занять	8		
	Конспекти самопідготовки (теми 8-9)	6		
	Іспит	50		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним	не зараховано з обов'язковим

		вивченням дисципліни	повторним вивченням дисципліни
--	--	----------------------	--------------------------------

12. Методичне забезпечення

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика адаптивного спорту

Тема 1. «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями)» у системі освіти фахівця спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Мета та завдання навчальної дисципліни, її зв'язок з іншими дисциплінами освітньо-професійної програми. Загальна характеристика адаптивного спорту. Термін «нозологія». Класифікація осіб з інвалідністю в залежності від ураження. Характеристика та особливості змагальної діяльності видів спорту для осіб з інвалідністю (стрільба з лука, плавання, легка атлетика, бочка, футбол, настільний теніс, фехтування та інш.)

Тема 2. Прикладні аспекти діяльності управлінських структур в сфері адаптивного спорту

Керівні організації адаптивного спорту за нозологіями в Україні та в світі. Міжнародний паралімпійський комітет – керівний орган паралімпійського руху. Діяльність Міжнародного комітету спорту глухих. Зміст діяльності Міжнародної організації Спеціальних Олімпіад. Національний комітет спорту для осіб з інвалідністю України. Діяльність Львівського центру фізичної культури і спорту для осіб з інвалідністю "Інваспорт". Організації, відповідальні за управління розвитком і функціонуванням спорту ветеранів війни.

Аналітична робота «Порівняльний аналіз організаційної структури керівних організацій адаптивного спорту»

Провести порівняльний аналіз організаційної структури керівних організацій адаптивного спорту (Міжнародний паралімпійський комітет, Міжнародний комітет спорту глухих, Міжнародна організація Спеціальних Олімпіад). Аналіз проводиться за наступними критеріями:

- структурна модель, склад, керівний орган організації, умови комплектування (членство);
- система прийняття рішень;
- рівні управління (національний, регіональний, місцевий) та взаємодія між ними;
- функціональні підрозділи (наявність спеціалізованих комітетів) та їх підпорядкування;
- джерела фінансування;
- співпраця з іншими міжнародними спортивними організаціями та організаціями адаптивного спорту;
- основні нормативні документи діяльності організації.

Робота виконується в довільній формі.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2. Практика діяльності спортивних організацій осіб з інвалідністю

Ознайомлення з роботою організаційно-управлінських структур адаптивного спорту Львівської обл. За домовленістю: Львівський обласний центр фізичної культури і спорту для осіб з інвалідністю «Інваспорт»; Управління молоді та спорту Львівської обласної державної адміністрації, Офіс спорту Львівської міської ради, навчально-реабілітаційний центр «Джерело», спеціалізовані школи обраного профілю, тощо.

МОДУЛЬ 3

Змістовий модуль 3. Особливості підготовки спортсменів з інвалідністю

Тема 3. Особливості підготовки спортсменів з порушеннями опорно-рухового апарату.

Порушення опорно-рухового апарату - характеристика нозології. Корекційно-реабілітаційна програма як етап попередньої базової підготовки спортсменів з інвалідністю. Рекомендовані види спорту корекційно-реабілітаційної програми. Контроль фізичної підготовленості в корекційно-реабілітаційній програмі. Специфічні засоби та методи спортивної підготовки осіб з порушеннями опорно-рухового апарату. Тренажери та спеціалізоване обладнання в тренувальному процесі осіб з порушеннями опорно-рухового апарату.

Тема 4. Основи техніки використання крісла колісного в спортивній діяльності

Еволюція крісла колісного. Техніка та способи переміщення осіб, що користуються кріслом колісним. Види крісла колісного, що використовуються в різних спортивних дисциплінах.

Творча робота «Алгоритм навчання техніки переміщень спортсмена на кріслі колісному»

Скласти алгоритм навчання техніки переміщень спортсмена на кріслі колісному.

Алгоритм виконання роботи:

1. Вказати:

- вид спорту;
- вузьку спеціалізацію;
- вік спортсмена (середній вік команди);
- спортивну кваліфікацію (розряд);
- технічну вправу;

2. Скласти алгоритм навчання техніки спортивної вправи з визначенням:

- Етапів навчання техніки;
- Переліку засобів і методів з організаційно-методичними вказівками щодо їх використання;

При складанні плану можна використовувати нижче наведену форму плану (табл.1) або прийняту в обраному виді спорту чи запропонувати власну).

Таблиця 1

Етап	Засоби	Методи	Організаційно-методичними вказівками
------	--------	--------	--------------------------------------

Тема 5. Особливості підготовки спортсменів з порушеннями зору.

Нозологічні особливості підготовки спортсменів з порушеннями зору. Основні завдання підготовки спортсменів з порушеннями зору. Використання альтернативних методів навчання та тренування в процесі підготовки осіб з порушеннями зору. Види спорту, що рекомендовані для спортсменів з порушеннями зору.

Тема 6. Особливості підготовки спортсменів з порушеннями слуху

Загальна характеристика нозології. Види спорту, що рекомендовані для спортсменів з порушеннями слуху.

Тема 7. Особливості тренувального процесу та змагальної діяльності осіб з відхиленням розумового розвитку

Психофізіологічні особливості осіб з відхиленнями розумового розвитку. Роль тренера та найближчого оточення в формуванні та збереженні мотивації осіб з відхиленнями розумового розвитку до занять спортом. Методичні положення проведення тренувальних занять для осіб з відхиленнями розумового розвитку. Структура та зміст підготовки спортсменів з відхиленнями розумового розвитку.

Творча робота (презентація) за темою «Комплекс вправ вибіркової спрямованості для спортсменів з інвалідністю (за нозологіями)»

Алгоритм виконання завдання

1. Визначити нозологію спортсмена та рівень порушення.
2. Визначити рухову якість (сила, пружність, гнучкість, координаційні здібності, витривалість) та її прояв, на який буде спрямовано тренувальний ефект.
3. Провести добір засобів розвитку обраної рухової якості (прояву) та обґрунтувати його.
4. Визначити дозування (тривалість та інтенсивність роботи, характер і тривалість фаз відпочинку, серії та повторення).
5. Поєднати вправи, що будуть використовуватися у комплекс, що послідовно реалізовуватиметься в умовах навчально-тренувального процесу.

МОДУЛЬ 4

Змістовий модуль 4. Опорні точки навчання техніки керування кріслом колісним та переміщення осіб з інвалідністю з використанням крісла колісного.

Формування умінь та вдосконалення знань про техніку володіння кріслом колісним. Ознайомлення з основними прийомами переміщення осіб з ураженнями опорно-рухового апарату. Ознайомлені з роботою центрів протезування та ортезування (за домовленістю).

Тема та короткий зміст самостійної роботи

Скласти алгоритм навчання техніки переміщень спортсмена на кріслі колісному.

Алгоритм виконання роботи:

1. Вказати:

- вид спорту;
- вузьку спеціалізацію;
- вік спортсмена (середній вік команди);
- спортивну кваліфікацію (розряд);
- технічну вправу;

2. Скласти алгоритм навчання техніки спортивної вправи з визначенням:

- Етапів навчання техніки;
- Переліку засобів і методів з організаційно-методичними вказівками щодо їх використання;

При складанні плану можна використовувати нижче наведену форму плану (табл.1) або прийняту в обраному виді спорту чи запропонувати власну).

Таблиця 1

Етап	Засоби	Методи	Організаційно-методичними вказівками
------	--------	--------	--------------------------------------

МОДУЛЬ 5

Змістовий модуль 5. Особливості організації та проведення змагань з видів спорту серед осіб з інвалідністю.

Тема 8. Принципи формування команд та стартових груп в адаптивному спорті..

Класифікація в адаптивному спорті. Функціональні класифікації спортсменів з порушеннями опорно-рухового апарату та порушеннями зору в різних видах спорту. Особливості розподілу атлетів Спеціальних Олімпіад на стартові групи. Класифікація спортсменів в змаганнях спорту ветеранів війни.

Тема 9. Принципи формування команд та стартових груп в спорті ветеранів війни.

Система категоризації (класифікації) в Іграх Нескорених. Класифікація спортсменів в інших змаганнях спорту ветеранів війни.

Аналітична робота «Приклади функціональних класифікацій в паралімпійському спорті».

Робота виконується на прикладі одного виду спорту з паралімпійської програми. Описати та проаналізувати функціональну класифікацію в обраному виді спорту. Опис має містити інформацію про:

- перелік класів,

- перелік уражень, що включені до функціональної класифікації і надають можливість брати участь в змаганнях,
- медичні тести та тести оцінки технічної підготовленості, які використовуються в процесі процедури класифікації.

Тема 10. Специфічність вимог до організації змагань для осіб з інвалідністю.

Вимоги до облаштування спортивних споруд та місць проведення змагань для осіб з інвалідністю. Особливості супроводу спортсменів з інвалідністю. Спеціальне обладнання, що використовується спортсменами з інвалідністю в змагальній діяльності. Характеристика протезів, крісел колісних, засобів безпеки та орієнтування. Особливості змагальної діяльності спортсменів з порушенням зору. Вимоги до проведення змагань серед осіб з порушенням слуху. Класифікація змагань для осіб відхиленнями розумового розвитку. Процедура «дивізіонування» та «правило 15%» в Спеціальних Олімпіадах. Правила та основи суддівства з видів адаптивного спорту (за нозологіями). Основні документи, що регулюють проведення змагань.

Творча робота (презентація) за темою «Планування змагань з виду спорту для осіб з інвалідністю з врахуванням нозології спортсменів».

Алгоритм виконання завдання.

1. Визначити вид спорту з якого будуть проводитись змагання.
2. Проаналізувати правила змагань та вимоги до проведення змагань в обраному виді спорту.
3. Визначити кількість команд (спортсменів) та тривалість проведення змагань.
4. Скласти положення про змагання з виду спорту у відповідності до пунктів: назва змагання (класифікаційні, першість і т.п.); мета та завдання (перевірка навчально-тренувальної роботи, підведення підсумків, обмін досвідом тощо); допуск до участі (вік, кваліфікація, приналежність до країни тощо); характер змагань (особисті, командні, особисто-командні); час і місце проведення; програма і календар по днях змагань; умови проведення, способи оцінки та визначення результатів; кількість учасників, яка допускається; порядок визначення переможців; форма учасників і їх інвентар; нагородження переможців; умови прийому учасників і суддів (зобов'язання по матеріальному забезпеченню); документація учасників, яка необхідна для допуску до змагань; форма офіційної заявки для участі в змаганнях і терміни її подання; вимоги до процедури класифікації (функціональні класи спортсменів, вимоги до класифікаторів).
5. Скласти кошторис (витрати) на проведення змагань з врахуванням нозології спортсменів та витрат на переміщення, супровід, забезпечення безбар'єрності переміщень.

МОДУЛЬ 6

Змістовий модуль 6. Практика організації та проведення тренувальних занять із спортсменами різних нозологій та видів спорту.

Участь в організації та проведенні тренувальних занять з обраного виду адаптивного спорту (за нозологіями).

Творча робота «План-конспект тренувального заняття з виду спорту»

Скласти план-конспект тренувального заняття з виду спорту.

Алгоритм виконання роботи:

1. Вказати:
  - вид спорту;
  - вузьку спеціалізацію;
  - нозологію спортсмена (ів)
2. Визначити мету та завдання тренувального заняття;
3. Побудувати план тренувального заняття з урахуванням завдань: перелік засобів, кількість повторень, інтенсивність, тривалість вправи, тривалість і характер інтервалів відпочинку, методичні вказівки;
4. Обґрунтувати обрані засоби і методи спортивного тренування.
5. Захист самостійної роботи.

МОДУЛЬ 7

Змістовий модуль 7. Практика організація та проведення змагань для осіб з інвалідністю

Участь в організації та проведенні змагань для осіб з інвалідністю (за нозологіями).

Творча робота (презентація) «Організація та проведення комплексних (кілька видів спорту) змагань з видів спорту (за нозологіями)»

Скласти план проведення комплексних (кілька видів спорту) змагань з видів адаптивного спорту для визначеної нозології.

Алгоритм виконання роботи:

1. Визначити види спорту з яких будуть проводитись змагання (мінімально: два з особистим заліком та один з командним або особисто-командним заліком).
2. Проаналізувати правила змагань та вимоги до проведення змагань у обраних видах спорту.
3. Визначити кількість команд, учасників для кожного з видів спорту та тривалість проведення змагань (по кожному та загалом).
4. Скласти послідовний план за днями та годинами, що враховуватиме можливість участі спортсменів та глядацької аудиторії, перерви на обід та відпочинок, процедури класифікації, допінг контролю, відкриття та закриття змагань, нагородження учасників, приїзду (зустрічі) та від'їзду (відправки) спортсменів зі змагань тощо.
5. Визначити штат та відповідальних (групи) для організації та проведення зазначених змагань та їх функціональні обов'язки.
6. Визначити можливі «форс-мажорні» обставини та шляхи їх подолання

Рекомендована література

Основна:

1. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів : [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / Ю. А. Бріскін. – Київ : Олімпійська література, 2006. – 263 с. – ISBN 966-7133-79-6.
2. Бріскін Ю. А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади : навч. посіб. – Львів : Ахіл, 2003. – 128 с.
3. Бріскін Ю. А. Організаційні основи Паралімпійського спорту : навч. посіб. – Львів : Кобзар, 2004. – 180 с., іл.
4. Бріскін Ю. А. Вступ до теорії спорту інвалідів : навч. посіб. / Ю. А. Бріскін, А. В. Передерій. – Львів : Априорі, 2008. – 70 с.
5. Лекція на тему «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями)» у системі освіти фахівця спеціальності 017 Фізична культура і спорт з дисципліни «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями) для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт XI-й (денна форма навчання), XI-й с. (заочна форма навчання) / уклад. Нерода Н. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2024. – 12 с.
6. Лекція на тему «Прикладні аспекти діяльності управлінських структур в сфері адаптивного спорту» з дисципліни «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями) для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт XI-й (денна форма навчання), XI-й с. (заочна форма навчання) / уклад. Нерода Н. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2024 – 42 с.
7. Лекція на тему «Особливості підготовки спортсменів з порушеннями опорно-рухового апарату» з дисципліни «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями) для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт XI-й (денна форма навчання), XI-й с. (заочна форма навчання) / уклад. Нерода Н. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2024 – 13 с.
8. Лекція на тему «Основи техніки використання крісла колісного в спортивній діяльності» з дисципліни «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями) для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт XI-й (денна форма навчання), XI-й с. (заочна форма навчання) / уклад. Нерода Н. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2024 – 15 с.
9. Лекція на тему «Особливості підготовки спортсменів з порушеннями зору» з дисципліни «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями) для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт XI-й (денна форма навчання), XI-й с. (заочна форма навчання) / уклад. Нерода Н. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2024 – 10 с.
10. Лекція на тему «Особливості підготовки спортсменів з порушеннями слуху з дисципліни «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями) для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт XI-й (денна форма навчання), XI-й с. (заочна форма навчання) / уклад. Нерода Н. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2024. – 14 с.

11. Лекція на тему «Особливості тренувального процесу та змагальної діяльності осіб з відхиленням розумового розвитку» з дисципліни «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями) для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт XI-й (денна форма навчання), XI-й с. (заочна форма навчання) / уклад. Нерода Н. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2024. – 21 с.

12. Лекція на тему «Принципи формування команд та стартових груп в адаптивному спорті» з дисципліни «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями) для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт XI-й (денна форма навчання), XI-й с. (заочна форма навчання) / уклад. Нерода Н. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2024. – 18 с.

13. Лекція на тему «Принципи формування команд та стартових груп в спорті ветеранів війни» з дисципліни «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями) для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт XI-й (денна форма навчання), XI-й с. (заочна форма навчання) / уклад. Нерода Н. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2024. – 16 с.

14. Лекція на тему «Специфічність вимог до організації змагань для осіб з інвалідністю» з дисципліни «Практикум з видів адаптивного спорту (за нозологіями) для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт XI-й (денна форма навчання), XI-й с. (заочна форма навчання) / уклад. Нерода Н. – Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2024. – 25 с.

15. Передерій А. В. Спеціальні Олімпіади в сучасному світі : монографія / А. В. Передерій. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 296 с.

16. Розторгуй М.С. Підготовка спортсменів у силових видах адаптивного спорту : монографія / Марія Розторгуй. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 332 с.

Допоміжна:

1. Бріскін Ю. А. Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту / Бріскін Ю. А., Передерій А. В. //Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / за заг. ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю. – Львів : Видавець Тарас Сорока. – 2004. – С. 22–29.

2. Гончаренко Є., Когут І. формування міжнародної системи адаптивного спорту для людей з відхиленнями розумового розвитку //Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2022. – №. 3. – С. 69-74.

3. Гончаренко Є., Когут І. Сталий розвиток Спеціальних Олімпіад: стратегічний план розвитку //Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2021. – №. 4. – С. 59-64.

4. Матвеев С. Ф. и др. Историчні, організаційні та соціальні аспекти розвитку спорту інвалідів. – 2011.

5. Передерій А. В. Теоретико-методичні підходи до періодизації багаторічної підготовки спортсменів у адаптивному спорті / Передерій А. В., Розторгуй М. С. // Спортивний вісник Придніпров'я. –2016. – № 1. – С. 91–95.

6. Розторгуй М. Підготовка спортсменів з інвалідністю на етапі спортивно-реабілітаційної підготовки в силових видах спорту / Марія Розторгуй, Аліна Передерій // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2018. – № 1(41). – С. 61–66.

7. Хіменес Х. Р., Задорожна О. Р. Адаптивний спорт у системі цінностей сучасного українського суспільства. – 2018.

8. Чернявський І. С. Проблеми розвитку адаптивного спорту. – 2015.

9. BLAMEY, Helen; LAWSON, Janet; SHIRAZIPOUR, Celina H. The Invictus Games Categorisation System: A framework for adapted sports. *European Journal of Adapted Physical Activity*, 2024, 17.

10. Organizational basics implementation of the programs of Special Olympics / Yevgenij Prystupa, Alina Perderiy, Yuriy Briskin, Maryan Pityn // *Harvard Journal of Fundamental and Applied Studies*. – 2015, – N 1(7), Vol. 8. – P. 266–272.

11. Roztorhui M. The training system of athletes with disabilities in strength sports / Mariia Roztorhui, Alina Perederiy, Yuriy Briskin, Olexandr Tovstonoh // *Sportlogia*. – Banja Luka, 2018. – Т. 14, N 1. – P. 98–106.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Мультимедійне забезпечення лекційного курсу.
2. Міжнародний комітет спорту глухих – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.deaflympics.com/>
3. Національний комітет спорту інвалідів України – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.paralympic.org.ua
4. Міжнародна організація Спеціальних Олімпіад – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.specialolympics.org/>
5. Міжнародний паралімпійський комітет – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.paralympic.org
6. Фонд Ігор Нескорених – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.invictusgamesfoundation.org/>